

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2024

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului
dintre Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității
sociale, întocmit la Roma la 31 octombrie 2024**

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității sociale, întocmit la Roma la 31 octombrie 2024.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe

Mihail POPȘOI

Ministrul muncii
și protecției sociale

Alexei Buzu

LEGE**pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova
și Republica Italiană în domeniul securității sociale, întocmit
la Roma la 31 octombrie 2024**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul dintre Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității sociale, întocmit la Roma la 31 octombrie 2024.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului nominalizat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe va notifica părții italiene ratificarea Acordului menționat.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

ARGUMENTAREA

oportunității ratificării

Acordului dintre Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității sociale, semnat la 31 octombrie 2024

A. Descrierea tratatului

Acordul dintre Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității sociale (în continuare - Acord) propus pentru ratificare este unul bilateral, a fost semnat la 31 octombrie 2024, la nivel de stat între Republica Moldova, pe de o parte și, Republica Italiană, pe de altă parte, fără a fi implicate părți terțe la tratat.

Acordul are o formă clasică și are următoarea structură: titlu, preambul, dispozitiv și clauze finale. Acordul este structurat în 29 articole, care sunt grupate în 4 părți.

Acordul a fost elaborat în temeiul articolului 12 din Carta Socială Europeană revizuită, ratificată parțial de Republica Moldova prin Legea nr. 484/2001.

Scopul Acordului este asigurarea unui cadru de garanții de securitate socială pentru lucrătorii migranți din Republica Moldova, care desfășoară sau au desfășurat o activitate de muncă și/sau domiciliază pe teritoriul unuia sau ambelor state contractante.

Dispozițiile Acordului se vor aplica persoanelor care sunt sau au fost supuse legislației unui sau ambelor state contractante (angajați, lucrători independenți, lucrătorii detașați, personalul misiunilor diplomatice și posturilor consulare, etc.).

În baza Acordului persoanele îndreptățite vor beneficia de pensii pentru limită de vârstă, pensii de dizabilitate cauzată de o boală obișnuită, pensii și indemnizații de dizabilitate cauzate de un accident de muncă sau de o boală profesională și pensii de urmaș.

Tratatul are la bază principiile europene stabilite în Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială: egalitate de tratament, determinarea legislației aplicabile, totalizarea perioadelor de asigurare, exportul prestațiilor, proporționalitate.

Conform principiului proporțional de calculare a pensiilor, fiecare stat contractant va achita partea de pensie calculată proporțional perioadei de asigurare realizate pe teritoriul propriu.

Persoana se va bucura de dreptul de a beneficia de pensie și alte prestații dobândite în statele în care și-a desfășurat activitatea pe teritoriul statului de domiciliu.

Acordul dintre Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității sociale, semnat la 18 iunie 2021 își încetează valabilitatea și încetează să producă efecte.

Acordul menționat prevede că cetățenii Republicii Moldova care au activat în Italia și care au revenit în Republica Moldova trebuie să se deplaseze în Italia pentru a depune cererea și actele necesare pentru stabilirea pensiei, conform legislației italiene.

De asemenea, Acordul dintre Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității sociale, semnat la 18 iunie 2021 nu prevede totalizarea perioadelor de asigurare. Acest principiu de totalizare este esențial, fiind o prevedere importantă, inclusă în toate Acordurile semnate de Republica Moldova în domeniul securității sociale. Mai mult, acest principiu este reglementat în Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

Lipsa prevederii privind totalizarea perioadelor de asigurare are efecte negative. În cazul în care o persoană nu a acumulat stagiul minim de 15 ani pe teritoriul Republicii Moldova, stagiul realizat în Italia nu va fi luat în calcul pentru stabilirea pensiei, și invers. Acest lucru înseamnă că mulți cetățeni moldoveni care au activat în Italia s-ar putea să nu aibă acces la pensia pe care o merită, fiind constrânși să se mulțumească cu o alocație de stat, mult mai mică.

În acest context, Acordul propus spre ratificare urmează să soluționeze aceste probleme, asigurând un mecanism mai accesibil pentru depunerea cererii și incluzând prevederi referitoare la totalizarea perioadelor de asigurare.

Acordul se propune a fi încheiat pe un termen nedeterminat și poate fi denunțat de oricare dintre părți prin notificarea celeilalte părți pe cale diplomatică a intenției sale de denunțare cu șase luni înainte de data prevăzută pentru denunțare.

Acordul prevede posibilitatea de modificare a tratatului. Părțile pot modifica prevederile Acordului, în scris, de comun acord.

B. Analiza de impact

Acordul este actual atât timp cât se atestă procese migratorii dintre cele două state părți la Acord, deoarece tratatul se aplică persoanelor care se deplasează dintr-un stat în altul, fie în scop de muncă, fie pentru a-și stabili domiciliul, pentru a le asigura garanții de securitate socială în cazul survenirii riscurilor sociale asigurate.

Scopul final al tratatului este ca cetățenii Republicii Moldova care au muncit în Republica Italiană, la atingerea vârstei de pensionare să beneficieze de pensie din acest stat și, totodată, pe perioada de activitate să fie asigurați cu un venit sub formă de prestații sociale în cazul producerii unui accident de muncă sau survenirii unei boli profesionale, fie asigurarea membrilor familiei în caz de deces al întreținătorului.

În practica internațională relațiile dintre state în domeniul securității sociale sunt reglementate prin tratate multilaterale, fie prin acorduri bilaterale.

Printre instrumentele juridice multilaterale existente este Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, fiind cel mai complex și cuprinzător instrument juridic cu titlu obligatoriu în toate statele membre UE, cele ale Spațiului Economic European și Elveția.

Nu există o altă modalitate de reglementare a relațiilor în domeniu decât încheierea unui tratat bilateral.

Republica Moldova a încheiat acorduri de securitate socială cu 18 state, care au o aplicare reușită.

Încheierea Acordului de securitate socială de bază este succedată de încheierea aranjamentului administrativ, un instrument juridic tehnic de implementare a prevederilor Acordului, de nivel interguvernamental, și convenirea formularelor de aplicare a Acordului.

Acordul generează drepturi pentru persoanele care cad sub incidența tratatului la prestațiile sociale prevăzute în Acord, precum și obligația de a plăti contribuții de asigurări sociale de stat în statul în care sunt asigurate. Totodată, prevederile Acordului generează obligația statelor părți să transfere prestațiile stabilite în temeiul Acordului în statul de domiciliu al persoanei îndreptățite, chiar și în cazul în care legislația națională în domeniu nu conține norme similare.

Acordul se va aplica de către și pe teritoriul statelor părți.

Urgență majoră de a pune tratatul în vigoare nu există.

Aspectul politic, cultural și social

Încheierea Acordului va contribui la consolidarea relațiilor politice și va intensifica colaborarea între autoritățile și instituțiile competente ale celor două state contractante.

Acordul va asigura garanții sociale și un nivel de echitate socială persoanelor din categoria lucrătorilor migranți, asigurându-le, prin urmare, dreptul la libera circulație.

Aspectul economic și de mediu

Acordul nu conține prevederi care ar avea efecte negative asupra economiei Republicii Moldova. Dimpotrivă, acesta motivează persoanele care cad sub incidența Acordului să activeze în sectorul formal, pentru ca la apariția riscurilor sociale asigurate

să beneficieze de prestații de asigurări sociale corespunzătoare. Prevederile Acordului creează condiții favorabile pentru ca migranții din Republica Moldova să revină în țară, deoarece la atingerea vârstei de pensionare aceștia vor putea beneficia în baza Acordului de drepturile de securitate socială dobândite în Republica Italiană pe teritoriul Republicii Moldova. Respectiv, aceste persoane, beneficiind de pensie din unul sau ambele state, vor dispune de mai multe surse de existență. Prin urmare, Acordul va avea drept consecință indirectă reducerea numărului beneficiarilor de ajutor social și alte prestații sociale acordate din bugetul de stat persoanelor neeligibile pentru pensie.

Aspectul normativ

Acordul este compatibil cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Carta ONU și alte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. Acordul vine să realizeze angajamentele asumate de către Republica Moldova prin aderarea sa la Carta Socială Europeană revizuită, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 484/2001 și semnarea Acordului de Asociere RM-UE.

Acordul este compatibil cu Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, principiile și prevederile cărui constituie baza tratatului.

Încheierea Acordului nu necesită adoptarea sau modificarea legislației naționale în vigoare. Fiecare stat contractant își aplică cadrul legal național existent.

Aspectul instituțional și organizatoric

Autoritatea competentă responsabilă care a negociat Acordul este Ministerul Muncii și Protecției Sociale. În procesul negocierilor au fost implicate de asemenea: Casa Națională de Asigurări Sociale, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Ministerul Afacerilor Externe.

Casa Națională de Asigurări Sociale este, de asemenea, instituția competentă care asigură comunicarea cu organismul de legătură și instituțiile competente din Republica Italiană, în vederea implementării Acordului.

Implementarea prevederilor Acordului nu necesită înființarea unor structuri naționale sau internaționale noi, la fel și resurse umane suplimentare.

Casa Națională de Asigurări Sociale prezintă Ministerului, trimestrial și anual, informația privind implementarea acordurilor de securitate socială încheiate de Republica Moldova, care conțin date privind stabilirea și transferarea pensiilor stabilite în baza acordurilor.

Implementarea Acordului nu necesită elaborarea unor planuri de acțiuni instituționale sau interinstituționale privind asigurarea măsurilor organizatorice.

Aspectul financiar

Impactul Acordului se va reflecta pozitiv asupra situației financiare a beneficiarilor.

Angajamentul statului constă în asigurarea persoanelor asigurate cu drepturi de pensie dobândite corelativ plății contribuțiilor de asigurări sociale, chiar și în cazurile în care aceste persoane nu au realizat un stagiul de cotizare minim necesar pe teritoriul Republicii Moldova, dar îndeplinesc această condiție prin totalizarea perioadelor de asigurare în ambele state contractante.

La stabilirea și calcularea pensiei, fiecare stat va aplica legislația națională în domeniu. Republica Moldova și Republica Italiană vor calcula și vor achita pensia doar pentru perioadele de asigurare realizate pe teritoriul propriu, prin aplicarea principiului proporționalității.

În temeiul Acordului se stabilesc doar pensiile prevăzute în Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, care se achită din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat. Implementarea Acordului nu implică cheltuieli din bugetul de stat sau

local, la fel nu sunt necesare cheltuieli pentru realizarea acțiunilor legate de aspectele normativ, instituțional și organizatoric ale tratatului.

Prevederile Acordului nu au un impact direct asupra importurilor și exporturilor sau mediului de afaceri, dar, totodată, ar crea indirect efecte asupra sistemului fiscal, motivând persoanele să activeze în economia formală, majorând prin aceasta numărul subiecților de drept fiscal și cel al contribuabililor la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Aspectul temporar

Acordul va urma toate etapele și procedurile interne aferente ratificării și punerii în vigoare a unui tratat, stabilite prin Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și în Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015.

Acordul va intra în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni următoare datei de primire a celei de-a doua dintre cele două notificări prin care părțile își notifică reciproc finalizarea procedurilor interne respective pentru intrarea sa în vigoare.

Acordul se încheie pe un termen nedeterminat și poate fi denunțat de oricare dintre părți prin notificarea celeilalte părți pe cale diplomatică a intenției sale de denunțare cu șase luni înainte de data prevăzută pentru denunțare.

Acordul prevede posibilitatea de modificare a tratatului. Părțile pot modifica prevederile Acordului, în scris, de comun acord.

În cazul denunțării tratatului toate drepturile dobândite în temeiul Acordului vor fi menținute.

Aplicarea provizorie a tratatului nu este prevăzută și nici necesară.

Organizarea reuniunilor sau consultațiilor privind implementarea tratatului nu este stabilită în Acord. În cazul apariției unor dificultăți în aplicarea Acordului autoritățile competente vor decide asupra formei de soluționare a acestora, conform procedurii legale naționale.

C. Analiza oportunității ratificării tratatului

Acordul dintre Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității sociale a fost semnat la 31 octombrie 2024, la Roma.

Acordul stabilește expres necesitatea de a fi ratificat. Schimbarea instrumentelor de ratificare, potrivit dispozițiilor Acordului, se va face cât mai curând posibil. Acordul va intra în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni celei următoare datei de primire a celei de-a doua dintre cele două notificări prin care părțile își notifică reciproc finalizarea procedurilor interne respective pentru intrarea sa în vigoare.

Autoritatea competentă a Republicii Italiene a informat despre inițierea procedurilor interne de ratificare a Acordului.

Acordul se încheie pe o perioadă nedeterminată și poate fi denunțat de oricare dintre Părți prin notificarea celeilalte Părți, prin canale diplomatice, a intenției sale de denunțare cu șase luni înainte de data prevăzută a denunțării.

În cazul denunțării acestuia toate drepturile dobândite în temeiul Acordului vor fi menținute și după denunțarea sa.

Secretară de Stat

Corina AJDER